

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00280&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00280. Алергічний контактний дерматит

Автор: Alexander Salava
Редактор оригінального тексту: Jukka Pekka Jousimaa
Дата останнього оновлення: 2017-05-26

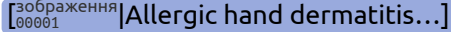
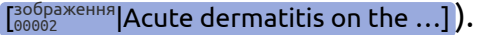
Основні положення

- Часто на основі лише клінічної картини неможливо диференціювати алергічний контактний дерматит від інших видів дерматиту.
- Основою діагностики є встановлена контактна алергія, клінічні прояви екземи і зв'язок з тимчасовим впливом підозрюваного алергену.
- У випадках, коли дерматит не піддається лікуванню, незважаючи на відповідну терапію, необхідно мати на увазі можливість алергічного контактного дерматиту.

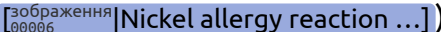
Етіологія

- Клітинно-опосередковані алергічні реакції сповільненого типу (алергічний контактний дерматит)
- Як правило, є результатом тривалого впливу.
- Найбільш поширеними алергенами є нікель (малюнок [Nickel allergy]), а також ароматизатори і консерванти, що використовуються в косметичних та гігієнічних засобах.
- До інших алергенів належать: хімічні речовини, що знаходяться в гумі, інгредієнти пластмас та клеїв (малюнок [Contact allergy]), сполуки хрому та кобальту, а також інгредієнти, що використовуються в засобах догляду за шкірою.

Симптоми

- Висип спочатку з'являється у місці контакту, але може набути поширеного характеру (малюнок [Allergic hand dermatitis...]
 [Acute dermatitis on the ...]).
- Після повторного контакту симптоми розвиваються знову через 1–2 дні і поступово зникають після припинення впливу.

Діагностика

- Місце висипу повинно викликати настороженість щодо алергічного контактного дерматиту, особливо при розташуванні на таких ділянках:
 - пахви (дезодоранти)
 - кисті і зап'ястя (метал, шкіра, робочі інструменти, хімічні речовини; малюнок [Contact allergy]).
- Однак, алергічний дерматит може виникнути на будь-якій ділянці тіла. Типовими ділянками є:
 - обличчя (малюнок [Allergic perioral dermat...]
 [Neomycin allergy]) і шия (малюнок [Patchy dermatitis on the...]); засоби догляду за шкірою, косметика)
 - талія (шкіра, метал; малюнок [Contact allergy]
 [Nickel allergy reaction ...])
 - міжсіднична складка (гемороїдальні креми і супозиторії)
 - стегна і гомілки (шкарпетки, гумові чоботи, місцеві засоби лікування виразок на ногах)
 - стопи (метали, гума, шкіра, барвники, контактний клей, хром, антимікотики).

Дослідження

- Патч-тестування зазвичай не показане, якщо за допомогою анамнезу можна чітко визначити причинний алерген, наприклад нікель.

- Для діагностики алергічного контактного дерматиту і алергічного дерматиту використовують наскірні тести (патч-тестування [\[настанова 00260 | Діагностичні тести в дер...\]](#)), що виявляють можливу сенсibiliзацію до алергенів.
- Проте позитивний результат тесту не завжди доводить причинний зв'язок з дерматитом пацієнта.
- Тестування проводиться та інтерпретується дерматологом.

Лікування

- Вирішальним в лікуванні алергічного контактного дерматиту є запобігання або виключення алергену (засоби індивідуального захисту, заміна речовин або методів, що використовуються на робочому місці, зміна зайнятості).
- Топічні глюкокортикоїдні креми
- Іноді на розсуд дерматолога у хронічних випадках застосовують імуносупресивні препарати.

Місцеве лікування

- Лікування алергічного дерматиту рук: див. [\[настанова 00265 | Hand dermatitis\]](#).
- Помірно або сильнодіючий глюкокортикоїдний крем один або два рази на день, поки шкіра не загоїться, протягом 2–6 тижнів, залежно від тяжкості дерматиту. Контрольний візит показаний у випадку, якщо проблему не вирішено.
- При гострому везикулярному дерматиті полегшення часто можна досягти завдяки вологим компресам (10–20 хвилин двічі або тричі на день).

Системне лікування

- У разі важкого і поширеного алергічного дерматиту може бути показаний короткий курс системних глюкокортикоїдів, наприклад, преднізолон 20–40 мг один раз на день протягом 1–2 тижнів.
- Протимікробні препарати дуже рідко бувають необхідні при алергічному дерматиті, і вони не замінюють місцеве лікування. За явної інфікованості висипу (малюнок [\[зображення 00012 | Hand dermatitis in a pat...\]](#)) може бути показане застосування протимікробного препарату (цефалексин по 500 мг тричі на день протягом 7–10 днів).

Контактний дерматит негайного типу

- В основі - IgE-опосередкована алергічна реакція негайного типу
- Контактна кропив'янка і контактний дерматит, спричинений протеїнами
- Почервоніння, свербіж і/або кропив'янка розвиваються відразу (менше 30 хвилин) у місці контакту з алергеном. До алергенів відносяться натуральний каучук (латекс), алергени кішки або собаки (лупа або волосся), коренеплоди та інші овочі.
- Зустрічається значно рідше, ніж алергічний контактний дерматит, але за хронічного перебігу його зовнішній вигляд може нагадувати алергічний дерматит.

Консультація фахівця

- Особливо важкі і виражені випадки, а також хронічні форми даних станів
- Патч-тестування і підтвердження діагнозу
- Підозра на професійний алергічний контактний дерматит або дерматит рук

Пов'язані ресурси

- Інші Інтернет ресурси [\[пов'язані|00174|Allergic dermatitis – Re...\]](#)
- Література [\[пов'язані|00174|Allergic dermatitis – Re...\]](#)

Джерела інформації

R1. Johansen JD, Aalto-Korte K, Agner T et al. European Society of Contact Dermatitis guideline for diagnostic patch testing - recommendations on best practice. Contact Dermatitis 2015;73(4):195-221. [\[PubMedID|26179009\]](#)

R2. Fonacier L, Bernstein DI, Pacheco K et al. Contact dermatitis: a practice parameter-update 2015. J Allergy Clin Immunol Pract 2015;3(3 Suppl):S1-39. [\[PubMedID|25965350\]](#)

R3. Boonstra MB, Christoffers WA, Coenraads PJ et al. Patch test results of hand eczema patients: relation to clinical types. J Eur Acad Dermatol Venereol 2015;29(5):940-7. [\[PubMedID|25220568\]](#)

Настанови

- [Настанова 00260](#). Діагностичні тести в дерматології.
- [Настанова 00265](#). Hand dermatitis.

Зображення

- [Зображення 00798](#). Nickel allergy.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen

- [Зображення 00799](#). Contact allergy.

Автори та власники авторських прав: Raimo Suhonen

- [Зображення 00001](#). Allergic hand dermatitis (Primula).

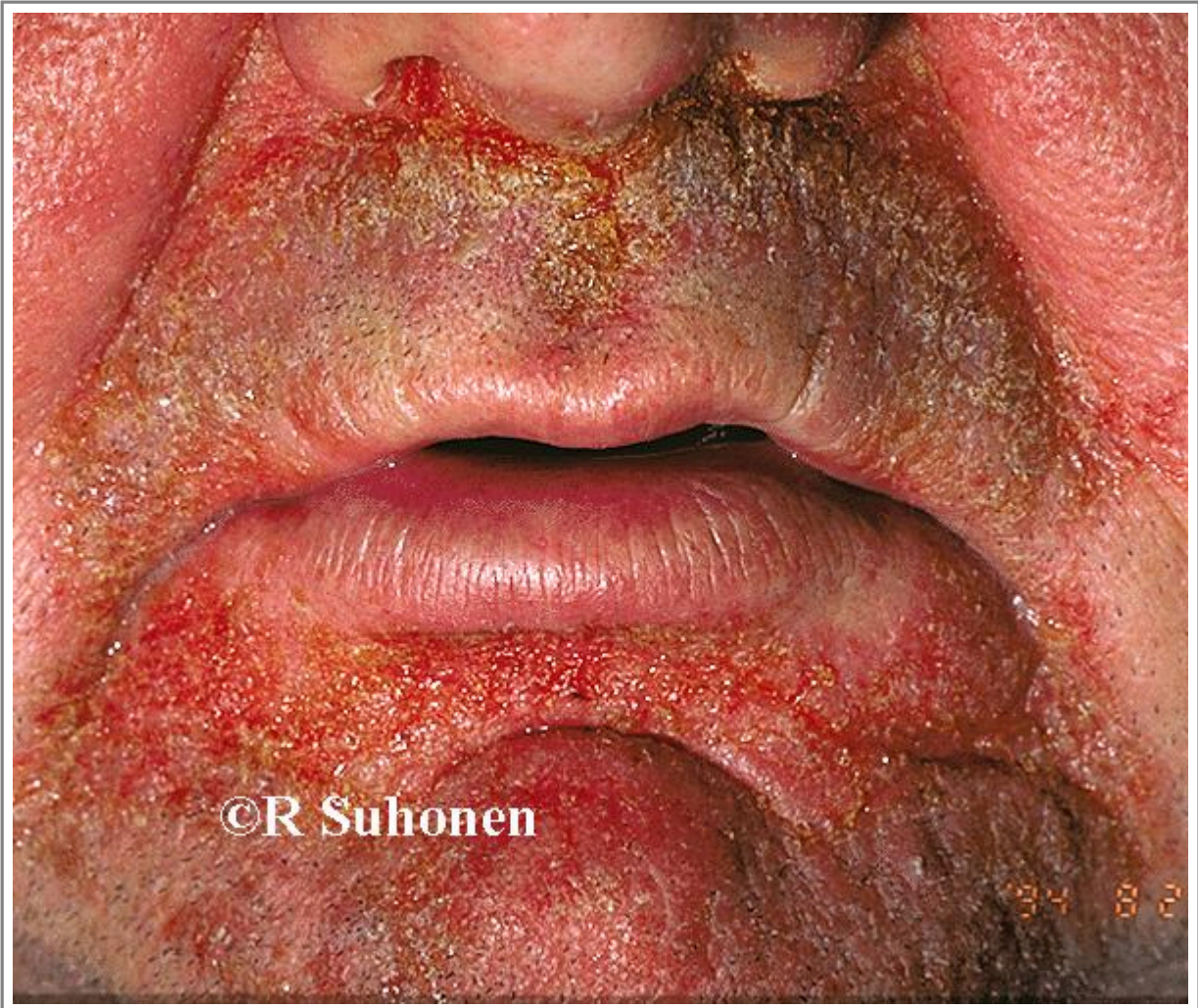
Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00002](#). Acute dermatitis on the skin of the neck, caused by *Primula obconica*.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00004](#). Allergic perioral dermatitis.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00007](#). Neomycin allergy.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00003](#). Patchy dermatitis on the female neck.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00006](#). Nickel allergy reaction on the skin of the back.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications
Ltd Raimo Suhonen

- [Зображення 00012](#). Hand dermatitis in a patient with atopy.

Автори та власники авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd Raimo Suhonen

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00280 Ключ сортування: 013.013 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-05-26

Автор(и): Alexander Salava Автор(и) попередніх версій статті: Heli Majamaa Редактор(и): Jukkapekka Jousimaa
Eero Lehmuskallio Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian LampeMaarit Green
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

EBM Guidelines Dermatology Allergology Occupational medicine

Ключові слова індексу

mesh: Dermatitis, Atopic mesh: Dermatitis, Allergic Contact Dermatitis Contact dermatitis mesh: Hypersensitivity, Delayed
mesh: Hypersensitivity, Immediate speciality: Allergology speciality: Dermatology speciality: Occupational health service
speciality: Occupational medicine icpc-2: S88